

**Nasjonalparkstyret
Ånderdalen
nasjonalpark**

Besøksadresse
Tranøy Øverbotn
9304 Vangsvik

Postadresse
Postboks 6105
9291 Tromsø

Kontakt
Sentralbord +47 77 64 20 00
Direkte +47 48 15 22 90
fmtribi@fylkesmannen.no

Sans Senja v/Kjell Harald Horn

9307 Finnsnes

Saksbehandler Ingve Birkeland

Vår ref. 2018/5271 - 432.3

Dato 01.10.2018

Svar på søknad Sans Senja AS om å arrangere Ultra terrengløp gjennom Ånderdalen nasjonalpark sommeren 2019.

Det vises til søknad om å arrangere Sans Senja ultraløp gjennom Ånderdalen nasjonalpark 14. juni 2014. Ånderdalen nasjonalparkstyre behandlet saken som 2018/5271 i styremøte gjennomført som e-postmøte

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark §3 punkt 5.2 avslås søknad om dispensasjon til å arrangere Sans Senja ultraløp i Ånderdalen nasjonalpark 14.juni 2019.

Vedtaket begrunnes av at det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om fuglelivet og hvilken effekt løpet vil kunne ha på fuglelivet i nasjonalparken. Det fremgår av naturmangfoldloven § 8 at kravet til kunnskapsgrunnlaget skal være oppfylt før myndighetene fatter vedtak i saken. Kunnskapsmangelen gjør at føre-var hensyn legges til grunn i avslaget jamfør naturmangfoldloven § 9. Reinen er i en sårbar periode og løpet kan påvirke reindriften negativt. Saken kan ha presedens mht. å skape forventning om andre type større arrangementer i nasjonalparken, og økt aktivitet kan bidra til å svekke vernet på sikt. Løypetrasen anbefales lagt utenfor nasjonalparken jamfør naturmangfoldloven § 11 og vil være den beste miljøforsvarlige løsningen jamfør naturmangfoldloven § 12.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og sendes via nasjonalparkstyret jmfør forvaltningsloven § 32.

Fullstendig saksbehandling er vedlagt.

Med vennlig hilsen

Ingve Birkeland
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Arkivsaksnr: 2018/5271-0

Saksbehandler: Ingve Birkeland

Dato: 24.09.2018

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Ånderdalen nasjonalparkstyre	12/18	29.09.2018

Sans Senja søknad om dispensasjon til å arrangere Ultra terrengløp gjennom Ånderdalen nasjonalpark sommeren 2019.

Saksprotokoll i Ånderdalen nasjonalparkstyre - 29.09.2018

Enstemmig

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark §3 punkt 5.2 avslås søknad om dispensasjon til å arrangere Sans Senja ultraløp i Ånderdalen nasjonalpark 14.juni 2019.

Vedtaket begrunnes av at det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om fuglelivet og hvilken effekt løpet vil kunne ha på fuglelivet i nasjonalparken. Det fremgår av naturmangfoldloven § 8 at kravet til kunnskapsgrunnlaget skal være oppfylt før myndighetene fatter vedtak i saken. Kunnskapsmangelen gjør at føre-var hensyn legges til grunn i avslaget jamfør naturmangfoldloven § 9. Reinen er i en sårbar periode og løpet kan påvirke reindriften negativt. Saken kan ha presedens mht. å skape forventning om andre type større arrangementer i nasjonalparken, og økt aktivitet kan bidra til å svekke vernet på sikt. Løypetrasen anbefales lagt utenfor nasjonalparken jamfør naturmangfoldloven § 11 og vil være den beste miljøforsvarlige løsningen jamfør naturmangfoldloven § 12.

Klageadgang:

I henhold til forvaltningslovens §§ 28 og 29 kan vedtaket påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Klagefristen er 3 uker fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.

Klagen skal sendes skriftlig via nasjonalparkstyret jamfør forvaltningsloven § 32. Du må angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Den som klager kan be om iverksettelse av vedtaket utsette. Informasjonsark om klage på forvaltningsvedtak kan lastes ned fra statlig blankettarkiv, www.signform.no – *Klage på forvaltningsvedtak*.

Forvalters innstilling

Med hjemmel i verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark §3 punkt 5.2 avslås søknad om dispensasjon til å arrangere Sans Senja ultraløp i

Ånderdalen nasjonalpark. Vedtaket begrunnes av at det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om fuglelivet og hvilken effekt løpet vil kunne ha på fuglelivet i nasjonalparken. Det fremgår av naturmangfoldloven § 8 at kravet til kunnskapsgrunnlaget skal være oppfylt før myndighetene fatter vedtak i saken. Kunnskapsmangelen gjør at føre-var hensyn legges til grunn i avslaget jamfør naturmangfoldloven § 9. Reinen er i en sårbar periode og løpet kan påvirke reindriften negativt. Saken kan ha presedens mht. å skape forventning om andre type større arrangementer i nasjonalparken, og økt aktivitet kan bidra til å svekke vernet på sikt. Løypetrasen anbefales lagt utenfor nasjonalparken jamfør naturmangfoldloven § 11 og vil være den beste miljøforsvarlige løsningen jamfør naturmangfoldloven § 12.

Klageadgang:

I henhold til forvaltningslovens §§ 28 og 29 kan vedtaket påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Klagefristen er 3 uker fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp.

Klagen skal sendes skriftlig via nasjonalparkstyret jamfør forvaltningsloven § 32. Du må angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem. Den som klager kan be om iverksettelse av vedtaket utsette. Informasjonsark om klage på forvaltningsvedtak kan lastes ned fra statlig blankettarkiv, www.signform.no – *Klage på forvaltningsvedtak*.

Saksopplysninger

Sans Senja AS v/Kjell Harald Horn søker i brev datert 4. september 2018 om dispensasjon fra verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark til å arrangere Sans Senja ultraløp 14. juni 2019.

Sans Senja AS er en lokal arrangør av opplevelsesbasert konkurranser på Senja. Sans Senja ultraløp 2019 er et terreng-ultraløp hvor arrangører ønsker å teste ut konseptet og mulige traseer for et fremtidig løp. Start vil være i Olaheimen/Frovåg. Fra start vil de følge merket sti (DNT-løype) gjennom Ånderdalen nasjonalpark og opp til Istind, hvor løpet vil fortsette utenfor nasjonalparken med retning Kaperdalen og Svandalen. Den totale avstanden i nasjonalparken er ca. 38 km på merket sti. Det vil være et sjekkpunkt ved Åndervatnet. Arrangøren vil ikke merke traseen da de vil følge den merkede stien til DNT. Sans Senja har en klar miljøprofil i forhold til vern av nasjonalparken, dyreliv og miljø. Denne miljøprofilen vil bli tydelig formidlet til deltakerne i forkant og under arrangementet. Arrangøren vil ha mannskap som vil gå gjennom løpetraseen for å plukke opp søppel i etterkant av løpet.

Sør-Senja reinbeitedistrikt ved Anne-Berit Påve Kristiansen har gitt en uttalelse om at de ikke ønsker at det arrangeres et ultraløp i Ånderdalen nasjonalpark i

juni. Dette da reinen er i en sårbar periode like etter kalving og at de er i ferd med å trekke vestover og inn i sommerbeitene.

Vurdering

Det søkes om tillatelse til å arrangere et ultra-terrengløp gjennom Ånderdalen nasjonalpark 14. juni 2019 med et begrenset antall deltakere. Arrangøren har ikke tallfestet hva de definerer som et begrenset antall deltakere, men det vil trolig være færre enn 30 deltakere.

Søknaden er vurdert etter verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark og naturmangfoldloven.

Verneforskriften for Ånderdalen nasjonalpark slår fast at formålet med vernet er å bevare et område med opprinnelig furuskog og bjørkeskog og et fjellandskap som er karakteristisk for ytre deler av Troms. Landskapet og naturmiljøet med dyre- og plantelivet skal bevares.

Formålet er også å bevare et naturområde med samiske og andre kulturminner. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutøvelse. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

I henhold til § 3 pkt. 5.2 i verneforskriften må organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, for eksempel teltleirer, idrettsarrangement, jaktprøver eller andre større arrangement. Dette er særlig aktuelt 14. juni når fugl som hekker på bakken er som mest sensitiv for forstyrrelser. Dette vil avhenge av temperatur og værforhold og hvor tett løperne kommer. Forstyrrelsen av løperne vil være midlertidig og forbigående.

Naturmangfoldloven § 7 sier at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygges på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Det fremgår av naturmangfoldloven § 8 at kravet til kunnskapsgrunnlaget skal være oppfylt før myndighetene fatter vedtak i saken. Det er ikke registrert nasjonal, regionalt eller lokalt viktige naturtyper i den planlagte løypetraseen. For Ånderdalen nasjonalpark foreligger det noe erfaringsbasert kunnskap om virkningen av terrengløp i nasjonalparken. 1. juli 2016 Arrangerte Xreid Norway AS ultraløpet Xreid Senja med 120 løpere. Nasjonalparkstyrets evaluering av arrangementet viste at det ikke kunne dokumenteres noe ekstra vegetasjonslitasje knyttet til løpet. Det ble heller ikke funnet søppel langs traseen som ble benyttet. Med det erfaringsgrunnlaget som foreligger vil ikke et løp med 30 deltakere ha en vesentlig negativ påvirkning på mangfoldet av landskap, geologi eller planteliv innenfor nasjonalparken.

Kravet til kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig i forhold til risiko for skade på vegetasjonen i nasjonalparken. Områdene er derimot ikke fullstendig kartlagt for hekkende fugl. Kratt- og myrområder langs vann og elver er viktige fuglehabitater. Det er registrert hekkeområder for storlom, tårnfalk, fjellvåk, vandrefalk og jaktfalk i nærområder til løypetraseen. Disse vurderes ikke å bli påvirket av arrangementet.

Hvorvidt det foreligger tilstrekkelig kunnskap om viltverdiene og effekten av løpet for å fatte avgjørelse i saken, er usikkert. Forvalter vurderer at mangelen på tilstrekkelig kunnskap om spesielt fuglelivet langs traseen medfører at det er derfor nødvendig å benytte føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9.

Prinsippet i naturmangfoldlovens § 10 innebærer at nasjonalparkstyret som forvaltningsmyndighet ikke bare skal vurdere virkningen av en enkelt tillatelse til organisert ferdsel i nasjonalparken, men at virkningen av alle tillatelser som gis i verneområdet skal vurderes samlet. I nasjonalparken er det etablert en gamme, en oppsynsbu, noen private hytter, stinett og noen bruer. Det er stien fra Hyttekroa til rasteplassen ved Åndervatnet som er mest brukt med over 3000 personer i løpet av året. Årlig ferdsel på DNT-løypa som skal benyttes under løpet er estimert å ligge på 500-1000 personer. Besøktallet i nasjonalparken har økt betydelig de siste årene, nærmere 50 % de siste tre årene. Løperne vil komme som et tillegg til den uorganiserte ferdselen. Da det er et begrenset antall løpere vurderes den samlede belastningen som liten. En tillatelse til dette arrangementet kan medføre forventning om tillatelse påfølgende år eller at andre arrangører oppfatter verneområdene som attraktive steder å arrangere tilsvarende aktiviteter. Dette kan bidra til at presset på verneområdet øker. Saken kan ha presedens mht. å skape forventning om andre type større arrangementer i nasjonalparken, og økt aktivitet kan bidra til å svekke vernet på sikt.

Ånderdalen nasjonalpark er viktig for utøvelse av friluftsliv. Et ultraløp kan påvirke kvaliteter som stillhet, fred og ro som trekkes frem som viktige friluftslivverdier innen større verneområder som nasjonalparker. Å åpne opp for en praksis i nasjonalparken med å tillate arrangementer i kjerneområdene kan medføre at disse kvalitetene svekkes.

Påvirkning på reindrift

Ånderdalen nasjonalpark er en del av Sør-Senja reinbeitedistrikts bruksområde. Nasjonalparken er i så måte viktig naturgrunnlag for reinbeitedistriktet som bruker nasjonalparken hele året. I det aktuelle tidsrommet løpet planlegges er reinen ferdig med kalvingen og er i ferd med å trekke vestover og lenger opp i høyden. Tamrein på Senja er relativt sky og vil kunne bli skremt og flykte ved syn av mennesker. Sør-Senja reinbeitedistrikt ved leder Anne-Berit Påve Kristiansen har gitt en uttalelse i forbindelse med det planlagte ultraløpet. Reinbeitedistriktet har gitt tilbakemelding om at det ikke er ønskelig at et slikt løp arrangeres på vår/sommer halvåret. Begrunnelsen for dette er at Ånderdalen er eneste kalvingslandet som er i distriktet. Forstyrrelser her vil kunne medføre at dyrene trekker ut av nasjonalparken, og ender opp andre steder, nær bebyggelse og vei. Simlene

kalver alt i fra midten av april medio juni. Økt ferdsel i sommer/vår beite kan i verste fall fører til at simla forlater kalven eller at kalven skades i en sårbar tid.

Vurdering om det kan gis dispensasjon

Verneforskriften § 3 pkt. 5.2 setter krav om at organisert ferdsel som kan skade verneverdiene krever særskilt tillatelse. Ultraløpet vil hovedsakelig gå på merkede stier i nasjonalparken. Løpet vil således gå i områder som er tilrettelagt for fotturister og ferdsel. Vegetasjonsslitasje vurderes å være liten og man unngår at det etableres nye stier/spor i terrenget. Men løpet vil komme i tillegg til uorganisert ferdsel og vil øke graden av forstyrrelse i en sårbar periode for viltet i nasjonalparken.

Hjemmel for dispensasjon tilsier ikke at det **skal** gis dispensasjon, men at vernemyndigheten **kan** gi dispensasjon. I fjellet kan fugl som skremmes av reir få lavere hekkesuksess, særlig om det er gjentagende forstyrrelser og det er kald temperatur eller regn/sludd. Områdene er ikke fullstendig kartlagt for hekkende fugl. Det foreligger derfor ikke tilstrekkelig kunnskap til å si hvilken effekt løpet vil ha på hekkende fugl i nasjonalparken. Ånderdalen er kalvingsland for reinen i Sør-Senja reinbeitedistrikt. Juni er en sårbar periode for reinen og løpet vil komme i tillegg til uorganisert ferdsel og vil derfor kunne øke graden av forstyrrelser for reinen i nasjonalparken. Løpet kan påvirke reindriften negativt.

Nasjonalparkstyret er i prosess med å utarbeide forvaltningsplan for nasjonalparken, det foreligger derfor ikke føringer til praksis for behandling av denne typen arrangement i nasjonalparken. En tillatelse til dette arrangementet kan medføre forventning om tillatelse påfølgende år eller at andre arrangører oppfatter verneområdene som attraktive steder å arrangere tilsvarende aktiviteter. Dette kan bidra til at presset på verneområdet øker. Saken kan ha presedens mht. å skape forventning om andre type større arrangementer i nasjonalparken, og økt aktivitet kan bidra til å svekke vernet på sikt. Førre var hensynet mht. lite kunnskap om løpets virkning på viltet i nasjonalparken - kommer forvalter til at man anbefaler å avslå søknaden og heller vise til at løypetrase legges utenfor nasjonalparken. Dette vil ikke være urimelig jamfør naturmangfoldloven § 11 og vil være den beste miljøforsvarlige løsningen jamfør naturmangfoldloven § 12.

Vedlegg 1. Kart med inntegnet planlagt trase i Ånderdalen nasjonalpark for Sans Senja ultraløp 14. juni 2019 (følger i sin helhet DNT løypa Senja på langs i Ånderdalen nasjonalpark).

